

UZASADNIENIE

Decyzjami: z dnia 11 lipca 2018r. znak (...), nr sprawy (...), z dnia 19 lipca 2018r. znak (...) - (...), nr sprawy (...), z dnia 9 sierpnia 2018r. znak (...) - (...), nr sprawy (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił D. S. (1) (wówczas P.) prawa do zasiłku chorobowego odpowiednio za okresy: 10 marca 2018r.- 2 lipca 2018r., 3 – 30 lipca 2018r., 31 lipca 2018r. – 10 września 2018r., a decyzją z dnia 26 października 2018r. znak (...) – (...), nr sprawy (...) prawa do zasiłku macierzyńskiego za okres 2 września 2018r.- 31 sierpnia 2019r. wskazując, iż adresatka decyzji nie podlegała ubezpieczeniu chorobowemu w datach wystąpienia zdarzeń warunkujących prawo do świadczeń.

Od każdej z tych decyzji odwołania wnieśli D. S. (1) i płatnik składek (...) w S. domagając się przyznania ubezpieczonej świadczeń będących przedmiotem decyzji za objęte rozstrzygnięciami organu okresy.

Organ rentowy żądał oddalenia wszystkich odwołań.

Każda ze stron wystąpiła o koszty procesu.

Sprawy zainicjowane odwołaniami ubezpieczonej i płatnika składek od wszystkich czterech decyzji zostały połączone do wspólnego rozpoznania i wyrokowania.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

D. S. (1) (wówczas P.) została zgłoszona do ubezpieczeń społecznych od dnia 1 stycznia 2018r. z tytułu zatrudnienia pracowniczego u płatnika składek (...) w S..

Niesporne

Od 10 marca 2018r. ubezpieczona pozostawała nieprzerwanie niezdolna do pracy. Potwierdzające tę niezdolność zaświadczenia (...) były jej wystawione na następujące po sobie okresy aż do 10 września 2018r.

W dniu 2 września 2018r. D. S. (2) urodziła córkę P..

Niesporne, nadto zaświadczenia (...) i skrócony odpis aktu urodzenia P. S. w aktach zasiłkowych

Ubezpieczona wystąpiła do organu rentowego o przyznanie zasiłku chorobowego na okresy objęte zwolnieniami lekarskimi oraz zasiłku macierzyńskiego na okres 2 września 2018r. – 31 sierpnia 2019r. przedkładając stosowne dokumenty

Niesporne, nadto dokumenty składane przez ubezpieczoną i płatnika składek w celach zasiłkowych w aktach zasiłkowych (zaświadczenia (...), wnioski o urlop macierzyński, zaświadczenia płatnika składek dla celów zasiłkowych, pismo ubezpieczonej z dnia 12. 10. 2018r. wraz z aktem urodzenia dziecka,

W okresie niezdolności ubezpieczonej do pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., po przeprowadzonym postępowaniu wyjaśniającym, ustalił – decyzją nr (...) z dnia 2 lipca 2018r. - że D. S. (1) (wówczas P.) nie podlega ubezpieczeniom społecznym jako pracownik u płatnika składek (...) w S. od dnia 1 stycznia 2018 r.

Prawidłowość tej decyzji była badana w postępowaniu sądowym zainicjowanym odwołaniami płatnika składek i ubezpieczonej.

Wyrokiem z dnia 10 kwietnia 2019 r. sygn. akt (...) Sąd Okręgowy w S. zmienił wskazaną decyzję ustalając, że D. P. (obecnie S.) podlega ubezpieczeniom społecznym, w tym chorobowemu jako pracownik (...) w S. od dnia 1 stycznia 2018r.

Sąd Apelacyjny w S. wyrokiem z dnia 12 września 2019r. sygn. akt (...) zmienił jednak rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego i odwołania oddalił.

Wyrok ten został uchylony przez Sąd Najwyższy w dniu 18 listopada 2021r. z jednoczesnym przekazaniem sprawy sądowi II instancji do ponownego rozpoznania.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 24 czerwca 2022 r. sygn. akt (...) Sąd Apelacyjny w S. oddalił apelację organu rentowego od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 10 kwietnia 2019r. sygn. akt (...)

Od tego wyroku kasacji nie wywiedziono.

Niesporne, a nadto dokumenty w aktach (...) Sądu Okręgowego w S. - wyrok Sądu Okręgowego w S. z dnia 10 kwietnia 2018r. – k. 77, wyroki Sądu Apelacyjnego w S. z dnia 12 września 2019r. – k. 107 i z dnia 24 czerwca 2022r. – k. 173 wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 listopada 2021r. sygn. akt (...) wraz z uzasadnieniem – k. 145 – 152

Decyzją z dnia 6 marca 2023r. nr sprawy (...) ZUS Oddział w S. zmienił decyzje zaskarżone w niniejszym postępowaniu i przyznał D. S. (1) prawo do zasiłku chorobowego na okres 10 marca 2018r. – 1 września 2018r. oraz prawo do zasiłku macierzyńskiego na okres 2 września 2018r. – 31 sierpnia 2019r.

Dowód: decyzja organu rentowego z dnia 6 marca 2023r. – k. 328

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Wobec okoliczności zaistniałych w toku niniejszego procesu postępowanie w znakomitej części podlegało umorzeniu. Organ rentowy decyzją z dnia 6 marca 2023r. złożoną do akt sprawy zmienił w całości trzy z zaskarżonych decyzji, a w części czwartą z nich – decyzję z dnia 9 sierpnia 2018r. dotyczącą prawa do zasiłku chorobowego za okres 31 lipca 2018r. – 10 września 2018r. przyznając D. S. (1) zasiłek chorobowy za okres 10 marca 2018r. – 1 września 2018r. oraz zasiłek macierzyński za okres 2 września 2018r. – 31 sierpnia 2019r. W takiej sytuacji zastosowanie znalazł art. 477¹³ § 1 k.p.c., zgodnie z którym zmiana przez organ rentowy zaskarżonej decyzji przez rozstrzygnięciem sprawy przez sąd – przez wydanie decyzji uwzględniającej w całości lub części żądanie strony – powoduje umorzenie postępowania w całości lub w części.

Postępowanie podlegało zatem umorzeniu co do decyzji z dnia 11 lipca 2018r., 19 lipca 2018r., 26 października 2018r. w całości, a co do decyzji z dnia 9 sierpnia 2018r. w części – co do okresu, za który świadczenie przyznał ostatecznie organ tj. co do okresu 31 lipca 2018r. - 1 września 2018r., o czym orzeczono w punkcie II wyroku.

Pozostała zatem do oceny jedynie prawidłowość odmowy D. S. (1) zasiłku chorobowego za okres 2 – 10 września 2018r.

Odmowę tę warunkowało na etapie wydawania decyzji ustalenie przez organ niepodlegania D. S. (1) pracownikemu ubezpieczeniu społecznemu.

Kwestię świadczeń pieniężnych z ubezpieczenia społecznego, do których należy zasiłek chorobowy regulują przepisy ustawy z dnia 25 czerwca 1999 r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (na dzień wydania decyzji t.j. Dz.U.2017.1368 ze zm.), zwanej dalej ustawą zasiłkową. W myśl art. 6 ust. 1 ustawy zasiłkowej zasiłek chorobowy przysługuje ubezpieczonemu, który stał się niezdolny do pracy z powodu choroby w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego. Ubezpieczony to w myśl art. 1 ustawy zasiłkowej osoba objęta ubezpieczeniem chorobowym określonym w ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (na dzień zaskarżonej decyzji t.j. Dz. U. 2017.1778 ze zm.), zwanej dalej ustawą systemową. Zgodnie z art. 11 ust. 1 w zw. z art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy systemowej ubezpieczeniu chorobowemu podlegają obowiązkowo m.in. pracownicy z wyłączeniem prokuratorów. Bezspornym pozostawało (świadczy o tym także jednoznacznie dokumentacja w aktach zasiłkowych), iż ubezpieczona wystąpiła o zasiłek chorobowy z tytułu, jaki stanowiło właśnie zatrudnienie pracownicze w (...) w S.. Podleganie przez D. S. (1) ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu stanowiło

przedmiot postępowania toczącego się przed Sądem Okręgowym w S. (...) pod sygn. akt (...), zainicjowanego odwołaniem ubezpieczonej oraz płatnika składek od decyzji organu z dnia 2 lipca 2018r. nr (...). Sąd Okręgowy zmienił decyzję organu przyjmując, że D. S. (1) ubezpieczeniom społecznym z tytułu, o jakim mowa, podlega począwszy od 1 stycznia 2018r. Prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w S. z dnia 24 czerwca 2022r. oddalona została apelacja organu rentowego od wskazanego wyroku Sądu Okręgowego w S., a w konsekwencji wyrok ten stał się prawomocny. Jako taki, zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c., wiąże on sąd orzekający w niniejszej sprawie. Tym samym sąd, bez prowadzenia dalszych dowodów, zobligowany był przyjąć, że sporna na etapie wydawania decyzji przesłanka prawa do świadczenia czyli posiadanie statusu ubezpieczonej, po stronie D. S. (1) występowała.

Nie mogło to jednak prowadzić do zmiany zaskarżonej decyzji z dnia 9 września 2018r. w części, w której nie została ona zmieniona przez organ.

Po wydaniu decyzji doszło bowiem do zdarzeń wyłączających po stronie ubezpieczonej prawo do zasiłku chorobowego za okres 2 – 10 września 2018r. W dniu 2 września 2018r. D. S. (1) urodziła dziecko i od tej daty nabyła prawo do zasiłku macierzyńskiego, co organ potwierdził decyzją z dnia 6 marca 2023r. Wyłącza to możliwość przyznania jej za ten sam okres (jego część) zasiłku chorobowego. Ochrona ubezpieczeniowa została bowiem zrealizowana przyznaniem innego świadczenia z tego samego rodzaju ubezpieczenia społecznego.

Mając na względzie wszystko powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c odwołanie D. S. (1) od decyzji z dnia 9 sierpnia 2018r. w części, w której nie została ta decyzja zmieniona przez organ, podlegało oddaleniu.

Oddaleniu podlegało też odwołanie od wskazanej decyzji wniesione przez płatnika składek, jednak w tym wypadku powodem był brak legitymacji czynnej po jego stronie. Inaczej niż w sprawie o podleganie ubezpieczeniom społecznym w postępowaniu o prawo do świadczeń z ubezpieczenia chorobowego płatnik składek co do zasady nie ma statusu strony, nie należy bowiem do podmiotów, o jakich mowa w art. 477¹¹ § 1 i 2 k.p.c. Nie jest bowiem ubezpieczonym, decyzja nie dotyczy jego praw i obowiązków, te nie zależą też od rozstrzygnięcia sprawy (wynik procesu nie rzutuje na nie wprost). Oczywiście bywają sytuacje, gdy płatnik może występować jako zainteresowany w sprawie zasiłkowej np. gdy ustalenie prawa do świadczeń przez organ nastąpiło na żądanie tego płatnika wobec sporu między nim a ubezpieczonym (np. na tle wykorzystywania zwolnienia niezgodnie z jego celem czy liczenia okresu zasiłkowego) albo gdy chodzi o zwrot nienależnie pobranych świadczeń przez ubezpieczonego (z uwagi na możliwość wystąpienia później przez organ o taki zwrot od płatnika, gdy sąd nie stwierdzi obowiązku zwrotu świadczeń przez osobę, która je pobrała). Żadne z nich w sprawie nie zachodzi. Decyzja nie dotyczy praw i obowiązków płatnika składek i nie powinna być mu wysłana do wiadomości przez organ (co miało miejsce).

W myśl art. 98 § 1 i 3 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony, w tym koszty działania zawodowego pełnomocnika.

Umorzenie nieomal w całości postępowania w niniejszej sprawie warunkowała zmiana decyzji przez organ, w tym zakresie zatem ubezpieczoną należało uznać za wygrywającą proces. Okoliczność, iż odwołanie D. S. (1) oddalono tylko co do 9 dni, a zatem w nieznacnej części, przemawiała za obciążeniem organu w całości kosztami procesu. Stawka minimalna wynagrodzenia zawodowego pełnomocnika w takich sprawach wynosi 180 zł (§ 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych /t.j. Dz.U.2018. 265/), na rzecz ubezpieczonej zasądzono zatem czterokrotność tej stawki z uwagi na 4 połączone sprawy zainicjowane jej odwołaniami.

Płatnik składek z uwagi na brak legitymacji czynnej musi być uznany za przegrywającego proces także w części objętej umorzeniem (gdyby do umorzenia nie doszło jego odwołania podlegałyby oddaleniu). W ocenie sądu zachodziły jednak okoliczności uzasadniające odstąpienie od obciążania go kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c. Doręczenie płatnikowi wszystkich decyzji organu mogło wprowadzać go w błądne przeświadczenie o możliwości występowania w tej sprawie z odwołaniem, zwłaszcza że był stroną w sprawie o podleganie ubezpieczeniom

społecznym. To, przy uwzględnieniu, że decyzje co do zasady pozostawały nieprawidłowe, przemawiało w sposób dostateczny za nieobciążeniem płatnika kosztami działania organu w tej sprawie.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...)